

TARA NOASTRA
FOAIA POPORALĂ A
„ASOCIAȚIUNII“

REDACTOR:

OCTAVIAN COEA.

Pentru cetitori.

Revista «*Țara noastră*» cu începutul anului 1908 se va înfățișă în condiții nouă de apariție.

Nenumăratele procese pornite împotriva acestui organ cultural ne-au îndemnat încă înainte cu o jumătate de an să scoatem revista de sub ocrotirea «*Asociațiunii*».

Voind a asigura libertatea cuvântului pentru colaboratorii revistei și pentru a putea atrage în cercul discuțiilor noastre toate chestiunile de interes obștesc ne-am decis a depune **cauțiunea cerută de lege pentru organele politice.**

Această împrejurare ne îndeamnă să lărgim programul revistei noastre. Astfel revista «*Țara Noastră*» sprijinită în viitor de un număr însemnat de colaboratori noi se va rosti și în chestiunile vieții noastre politice. Va rămâne și pe mai departe un organ de răspândire a culturii în păturile țărănimei, va publica însă și articole de interes mai larg pentru cărturărimea noastră.

Cuprinsul revistei se va mări și «*Țara Noastră*» va apărea pe viitor având un cuprins care va întrece o coală de tipar.

Aceste jertfe însemnate ne îndeamnă să ridicăm prețul abonamentului cu 1 coroană pe un an întreg fiind condițiile de abonament pe anul 1908 următoarele:

Pe 1 an:	5— cor.	România .	7— lei
„ 1/2 „	2.50 „	„	3.50 „
„ 1/4 „	1.25 „		

Avem credința că vom putea răscumpăra această sumă neînsemnată prin muncă cinstită și străduințe folositoare.

Redacția Revistei
„*Țara Noastră*“.

ȚARA NOASTRĂ

Revista populară

a „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului rom.“

Abonamentul: Pe un an 4 cor. Pe o jumătate de an 2 „ Pe trei luni 1 „ Pentru România . . . 6 Lei	REDACTOR: OCTAVIAN GOGA.	Redacția și administrația: Sibiu (Nagyszeben) Str. morii, 6.
---	---	---

CRĂCIUNUL.

„Christos se naște, măriți-L“.

Cu deosebită bucurie așteaptă tot Românul sosirea praznicelor bisericești, așazate de sfinții părinți spre preamărirea lui Dumnezeu și a cucernicilor săi mucenici, cari au suferit chinuri, azi aproape necunoscute, și chiar moartea pentru zelul lor întru lățirea mântuitoarelor învățături ale Domnului.

Bucuria ne-o aduce deoparte faptul, că după mai multe zile de muncă grea și istovitoare a puterilor noastre trupești și sufletești, — tot insul își depune unealta de lucru, țaranul toporul, hârlețul ori lopata, meșteșugarul ciocanul, sula sau rindeaua, iar cărturarii condeiu și celelalte, spre a-și odihni trupurile obosite de greul muncii. De altă parte sărbătorile — întâlnindu-ne cu toți ai casei, cu rudeniile și cu ceilalți împreună viețuitori ai satelor noastre — ne îmbie binevenitul prilej de a mai pune la o parte gândul la vecinicile nevoi și greutăți ale traiului și de a ne mai înălța cu răgaz mintea și inima la cele dumnezești, la cele propovăduite de biserică și de slujitorii ei, cari sunt chie-mate a ne alină zbuciumările vieții, a ne mângăia și a ne întări.

Astfel — cuprinși de cugete mai înalte — putem ușor să ne sfătuim împreună și asupra unor lucruri, cari țintesc la binele obștesc al tuturor, asupra întemeierii de așezăminte și întreprinderi, fără de cari astăzi un popor cu greu poate să înainteze și să se ridice la o înălțime mai mare de cultură și bunăstare.

Pe lângă acestea praznicele mai mari ale bisericii noastre românești readuc în casele și satele noastre o mulțime de datine bătrânești, moștenite din strămoși, cari înseninează frunțile încrețite ale bătrânilor și învelesc inimile tineretului, umplând ulițele și curțile satului întreg de viață și alaiu.

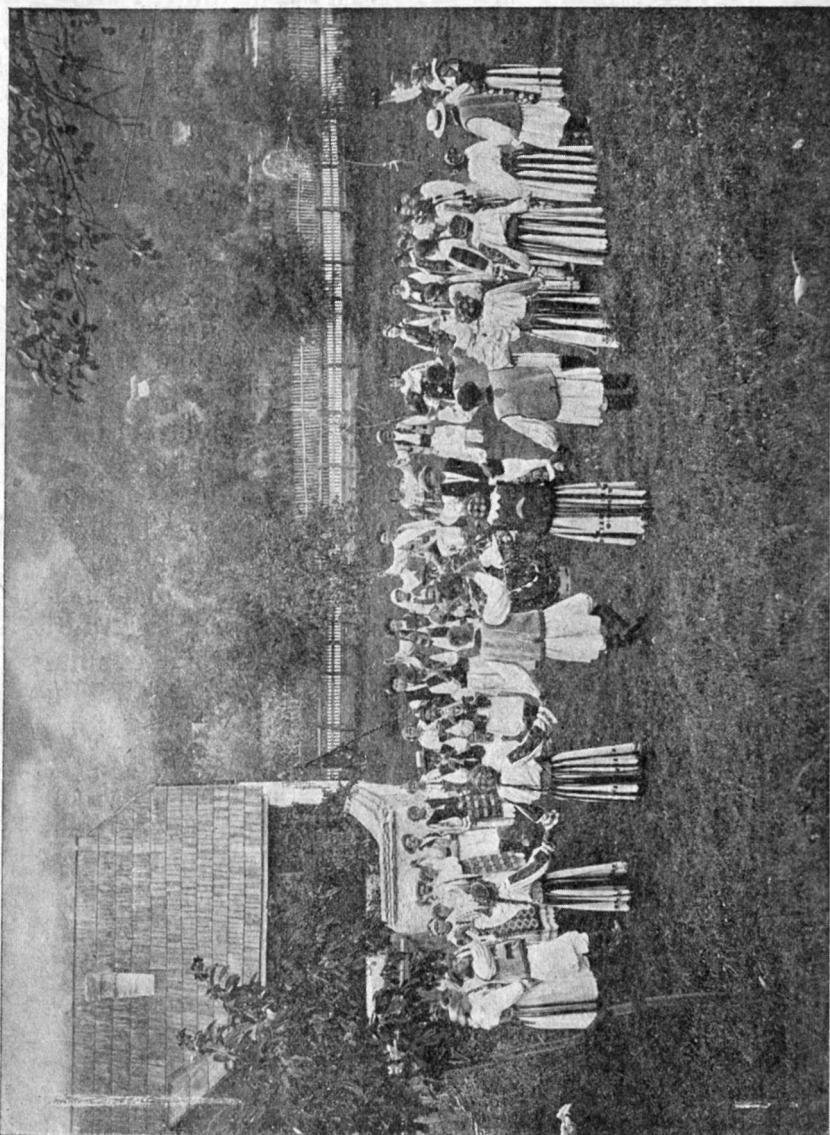
Toți cărturarii, — câți ne-am ridicat din poporul nostru dela țară — ne reamintim cu multă plăcere farmecul, ce-l simțiam în casele șindilite ale părinților noștri și în satele cu căsuțele alb spoite ale țăranilor la toate sărbătorile mai mari; ba astăzi — strămutați pe la orașe pline de străini de legea și obiceiurile noastre — adeseori ne jăluim mai mulți împreună, că *aici* nici pe departe nu ne mai aduc sărbătorile acea plăcere, ca odinioară.

Intre aceste sărbători ocupă *Crăciunul* loc de frunte. Cu nașterea Mântuitorului Christos s'a început pentru omenime viață nouă, a răsărit lumii lumina cunoștinței, ieșind astfel omul din întunecul și orbia credințelor rătăcite și făcând cunoștința cu învățăturile dumnezeiești, pe cari urmându-le ajungi la mulțumirea sufletească, fără de care viața e un chin, iară viitorul o cimilitură (enigmă), ce nu se poate deslega, o taină, ce nu se poate pătrunde. Legea lui Christos însă ni-a adus lumină în toate și ni-a arătat calea spre o mulțumire vremnică și spre fericirea cea de veci. În învățăturile și povețele cele netrecătoare ale legii lui Christos toți, adecă sărac și bogat, bolnav și sănătos, slugă ori stăpân, își află îndrumările, după cari au să-și întocmească viața atât spre îndestulirea lor, cât și a deaproapelui lor.

Lucru mare e acesta; învățături *neîntrecute* sunt cele date de Christos. Minte omenească, oricât este de iscusită, nu le-a știut născoci. A trebuit să se nască în lume Fiul lui Dumnezeu, ca să ni-le deie. De aceea ângerul Domnului, care s'a arătat după naștere păstorilor, li-a strigat acestora: «*Iată vă vestesc vouă bucurie mare, care va fi la toată lumea, că astăzi vi s'a născut Mântuitor, care este Christos Domnul*». (Luca II—10).

Avem deci cuvânt îndoit a ne bucura, decâteori ne reamintește roata vremii, vecinic curgătoare, nașterea lui Christos, întrunindu-ne cu toții în sfintele biserici, și

preamărindu-L în psalmi și cântări de laudă, pentru-că — născându-se — a dorit să fie «*pre pământ pace și între oameni bunăvoire*», bunăînțelegere.

Horă țărănească din comuna Bouțarii inf. (com. Hunedoara).

Preste 19 veacuri s'au străcurat în noianul veciniei dela Nașterea lui Christos. Dese deajuns sunt prilejurile, la cari ni se reamintesc învățăturile Lui și ale

sfinților Lui apostoli, ucenici și urmași. Indeosebi noi Români dintre toate popoarele lumii ne numărăm între cei mai vechi creștini, căci noi — urmașii vechilor Romani amestecați cu Daci — ne-am pomenit deodată **Români și creștini**. Deci ar trebui, ca mai mult decât alții să fim pătrunși de adevărul povețelor creștinești, de măduva învățăturilor lui Christos, carea este **iubirea creștinească**, pe urma căreia răsare pacea și bunăînțelegerea.

Cu toate acestea — cu durere — trebuie să constatăm, că în foarte multe comune de ale noastre nu numai că nu există pace și înțelegere între oameni, ci adeseori nu găsești acolo nici cea mai neînsemnată umbră de dragoste creștinească. Poporul în multe locuri e sfâșiat, împărechiat, împărțit în tabere înduşmănite una cu alta până la cuțite.

Și de ce? Pentrucă fiecare vrea să fie mare și tare, pentrucă nu ne știm supune unul altuia voința, și cu toții laolaltă binelui obștesc, spre care trebuie să ținim, lăsând de multe-ori la o parte trebușoarele noastre deosebite și vânarea numai după interesul nostru particular. Mulți se gândesc, că numai ei să trăiască, numai ei să iasă totdeauna deasupra; de ceialți ce ne pasă? Mulți se călăuzesc în pornirile și făptuirile lor numai de maxima necreștinească **«interesul poartă fesul»**; iară nu de povețele creștinești: ca să fim iertători unii altora, să fim îngăduitori unii față de alții, să avem în vedere nu pururea numai binele nostru, ci și al altora, să nu râvnim toți de-a fi mari și tari, asuprind pe cei mai slabi, ci aducându-ne aminte de vorba scripturii, că **cel mai mare trebuie să caute a fi slugă tuturor**.

Această poruncă a scripturii o vom putea împlini numai dacă vom avea întru noi **dragoste creștinească, căci dragostea toate le iartă, dragostea nu pismuește, ci vrea binele tuturor**.

Așadară, iubit popor dela țară, când la asemenea praznice mari și noi, cărturarii vostri, ne coborîm cu gândul din aerul plin de străinătate al orașelor la voi cei dela țară, de cari ne leagă trecutul și viitorul nostru, ascultați povața noastră, a fiilor vostri, pe cari voi ne-ați crescut și ne-ați dat la școli cu anii, ca la timpul său

să vă fie de folos sfatul și îndrumarea noastră. Acest sfat merge de astădată într'acolo, că să primiți în sufletul vostru cea mai mare poruncă a legii lui Christos, a cărui naștere o prăznuim din nou, porunca *iubirii*, porunca, dată ucenicilor lui și prin ei nouă tuturor, zicându-le: «*Așa să vă iubiți unii pe alții, cum v'am iubit eu pe voi; și de pe aceasta va cunoaște lumea, că sunteți ucenicii mei*». Adecă să arătăm, că suntem creștini nu numai din gură, ci cu fapte de ale dragostei creștinești.

Astfel purcezând cu toții, praznicul Crăciunului și toate celelalte cu adevărat vor fi praznice de *bucurie*, așteptate cu dor din partea tuturor. Atunci nu se vor uita unii cu ochi răi la ceilalți, ci *pacea și bunînțelegere* se va sălășlui între noi.

Și de această pace și înțelegere avem mare lipsă, căci fără ele nu există înaintare, nu este progres în cele bune și de folos. Cum noi Românii suntem în multe privințe mai rămași înapoi decât alții, avem lipsă să fim mai mult pătrunși de adevărul celor de mai sus, și de primirea sfatului, ce vi-l dau din toată inima.

Mântuitorul Christos a iubit mult omenimea; așa de mult, încât pe sine însuș s'a jertfit pentru ea. Dela noi se cere mult mai puțin, de tot puțin: ca să nu ne gândim numai la noi, ci și la deaproapele; și în deosebi la cel în năcazuri, în sărăcie, în boale, în mizerie, căutând a-i ușură soartea, a-i alina durerea, a-l ajutarea, ca să aibă și acela o clipă mai mulțumită și mai dulce în viața-i amărită.

Un bărbat al bisericei a zis odată: „*a fi creștin însemnează a fi mântuitorul altora*“. Deci să căutăm a fi și noi creștini buni, mântuind pe câți putem de greutatele, ce-i apasă până la îmbrâncire. Astfel mângăind și întărind pe deaproapele, ne întărim cu toții împreună și asta va fi spre folosul de obște al popoului, din care facem parte. Ascultând aceste povețe, praznicele bisericei vor fi cu adevărat zile de obștească bucurie și veselie, de cari omul în viață are lipsă. Un bărbat învățat (Nietzsche) a zis odată: „*Cel mai mare păcat, ce l'a făcut omenimea dela începutul lumii, este că s'a bucurat prea puțin*“.

Să căutăm deci a împrăștiă din jurul tuturor su-
părarea, năcazul și nevoia, ca bucuria să aibă loc în
casa tuturor.

Cu aceste sfaturi, iubiților cetitori, ciocnesc în ajunul
Crăciunului la ușa caselor voastre și — cerând intrare, —
vă doresc din toată inima

*Ca nașterea lui Christos
Să vă fie de folos.*

Călugărul Miron.

Colindă.

*Moș Crăciun, Moș Crăciun!
La casa de om sărac,
S'a gătat făina 'n sac
Și n'avem să-ți dăm colac
Moș Crăciun!*

*Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Pe toate răzoarele,
Pe toate ogoarele
Ne-am trudit picioarele
Moș Crăciun!*

*Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Toate săptămânile
Ne-am ostenit mânil
Și-am adunat grânele
Moș Crăciun!*

*Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Slugim slujba satului,
Țarina bogatului,
Pajura 'mpăratului.
Moș Crăciun!*

*Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Pe toate cărările,
Îți cântăm cântările,
Ardem luminările
Moș Crăciun!*

*Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Du de veste cerului
Patima zilerului
În puterea gerului,
Moș Crăciun!*

Octavian Goga.

COLINDELE NOASTRE.

Zi sfântă ajunul nașterii Domnului, zile sfinte ale Crăciunului! Cu câtă evlavie și cucernicie așteptam în pruncia noastră sosirea voastră, și ce bucurie străbate și azi inimile noastre de câteori ne gândim la voi.

Se deschideau deodată ca la un semn din ceriu comorile, ce ascunse stau în sufletul poporului nostru, și satele noastre spre seară răsunau de glasurile ângerești ale copilașilor noștri, iar mai târziu de glasurile voinicești ale feciorilor noștri, în spre ziuă țiganii din satele vecine se așezau sub fereastră și răsună satul de glasurile lor tremurătoare.

Sunt colindătorii noștri, sunt colindele noastre.

Ne-au rămas moștenire dela moșii și dela strămoșii noștri, comoară neprețuită a sufletului poporului nostru, obiceiuri sfinte în viața poporului nostru.

Azi nu le mai vedem. Azi nu mai auzim sfintele noastre colinde, azi nu se mai păstrează aceste sfinte obiceiuri. Se duc și ele, și deodată cu ele se zmulge o parte din sufletul poporului nostru, se pierde o comoară neprețuită din avutul sufletesc al neamului nostru.

Și cu ce înlocuim noi obiceiul vechiu strămoșesc al colindelor noastre?

Ce bucurii plantăm în locul colindelor și al farmecului de a umbla la colindat?

Ce punem în locul poeziei din colindele noastre?

Cu câtă sfințenie ne pregătiam noi în pruncia noastră pentru ajunul Crăciunului, pentru sfințele sărbători ale nașterii Domnului!

Întreg postul Crăciunului ne adunam după cină în școală și sub conducerea bătrânului cântăreț dela biserică ne pregătiam pentru sfințele sărbători.

La locul prim veniau cele ale bisericei, căci copiii trebuiau duși la biserică încă dela începutul utreniei.

După portul satului eram îmbrăcați numai în izmenute de pânză, țesute și făcute de mâna mamei, cu un sumăn el țesut și cusut tot de mâna mamei, și stringeam din toate puterile aceste hăinuțe, ele stringeau căldura, care rămâneă în noi, și n'a fost veste nici poveste să fi înghețat vre-un copilaș în biserica dela noi.

Adunați în școală începeam cu pregătirile, și cântam pe din afară: tropariul nașterii, cântam condacul nașterii, deărândul cântam tot pe din afară Catavasiele nașterii, cântam „Slavoslovია cea mare“, și apoi toate cântările Sfintei Liturgii.

Vineă rândul la colinde, și la locul prim luam colindele cele sfinte, și numai la urmă cele lumești.

De cele sfinte se țineau cele ce preamăriau nașterea Domnului: „Trei crai dela Răsărit“, „În orașul Vifleem“, „Steaua lui Christos“, „Mărire-'ntru cele 'nalte“, „Astăzi am văzut minune“, „Dumnezeu din început pe Adam l-a fost făcut“ și multe altele.

Printre noi cei mai mici se aflau și copilașii mai mărișori, cari cunoșteau și textul și melodiile colindelor sfinte, parte din cele învățate în anii trecuți, parte dela părinți, parte dela frații lor mai mari și cu ajutorul lor și cei începători învățam ușor.

Urmau apoi colindele lumești. Le învățam ușor și le cântam cu deosebită plăcere sufletească. Erau bucăți rupte din sufletul, rupte din viața plină de suferințe a poporului nostru.

În sufletul meu stau și acuma întipărite și unica mea dorință este, ca să le las sfântă moștenire copiilor mei, unica moștenire ce le pot lăsa, moștenire sfântă, care tot mai mult se pierde, și cu ea se pierde o parte din viața poporului nostru.

La locul prim sta o variantă a „Mioriței“ eternizată în colecția lui Alexandri. Precum le-am auzit, așa le reproduc:

Colo sus în sus la munte,
Sunt opt turmuțe de oi,
Și vr-o opt păcurărei,
Unu-i străinel din ei,
Și pe ăla l-au mănât
Se bată oile 'n sat.
Până oile-a bătut
Mare moarte i-au făcut.

El din graiu așa-a grăit:
Pe mine să mă 'ngropați
In strunguța oilor,
Unde-i jocul mieilor
Câte oi vor fi seine
Toate m'or plânge pe mine.

In viața sufletească a poporului nostru un cult deosebit are maica Domnului. Cum și-a aplecat fiul, cum l-a crescut, cum l-a plâns la răstignire, cum a vorbit ea cu meșterul de lemn care a făcut mare crucea Domnului, a fiului ei, cum a blăstămat ea pe meșterul de lemn, care i-a spus, că a făcut o cruce grea:

O meșter de lemn,
Să lucri cu anul,
Și să capeți banul.

Cum a binecuvântat pe meșterul de fier care a făcut cuiele mici și subțiri:

O meșter de fier,
Să dai cu ciocanul,
Și să capeți banul.

Cum se bucură Maica Domnului, când, umblând prin cimitere, la mormântul celor buni vede luminările arzând, și cum plânge, văzând la cei răi, că luminările se stâng. Iată cum cântă poporul în naivitatea sa curată:

Mă duseiu pe-o cărărușă,
Mă 'ntâlniu c'o albinușă.
Albinușa stringea flori,
Florile se făceau ceară,
Ceara se făcea lumini.
Luminile se-aprindeă
Sfântă Maria ridea.
Luminile se stângea
Sfânta Mărie plângea.

Se învioră sufletul părinților noștri când ajungeam la colindele cu subiecte din viața haiducească a poporului nostru.

Sub ceriu roșu 'n răsărit
Mândră stea mi s'a ivit
Lângă stea și-o chiliuță.
Da 'n chilie cine șede?
Șede Petru, Sfânt Sănpetru.

Câte veacuri a trebuit să locuiască românii în codrii strâns legați unii de alții și în cântările și în suferințele lor, ca să le rămână aceleași cântările, obiceiurile, limba, credința și întreaga lor ființă!

Cea mai vestită cântăreață la morți eră Măria lui Soanea Chivii (Simeon al Paraschivii). Resună ulița când începea la priveghiu: „Viftania frumos nume“.

Și ascultam cu evlavie când ea începea colinda:

Sub poale de codru verde
 Mititel foc mi se vede.
 Dar la foc cine păzește?
 Petru caii-și potcovește.
 Dar maică-sa mi-l jelește
 Și din graiu așa-i grăiește:
 Lasă-te Petre de cale,
 Să mă las și eu de jale.
 Lasă-te Petre de drumuri,
 Să mă las și eu de gânduri.

În România Pitorească a lui Vlăhuță ni se prezintă un tablou admirabil din Moldova, ținutul Bistriței. Flăcăi plutesc lemne pe riul neastâmpărat.

În o poeniță frumoasă se așează și cântă un cântec haiducesc, o variantă e colinda de mai sus a aceluși cântec voinicesc:

Sub poale de codru verde
 Mititel foc mi se vede.
 Mititel și potolit,
 Tot de voinici ocolit.

Câți ani au trecut, de când românii de pe Târnava-mică au cântat pe țărmurii riului Bistrița din nordul Moldovei, și cu câtă sfințenie s'a conservat în colindele noastre aceste frumoase cântece haiducesci, și cine le-a pus aceste sub scutul puternic al bisericii noastre românești, ca ea să le conserve, ca să susțină comunitatea de legături sufletești între ardeleni și moldoveni prin colindele acelora.

Biserica noastră ne-a conservat această sfântă comoară, și cuvintelor le-a conservat melodii admirabil de frumoase.

Cine le va adună? Cine le va studia, cine le va arangia? cine va fixa melodiile spre a le grijii pe seama posterității, cine le va salva pentru nepoții noștri?

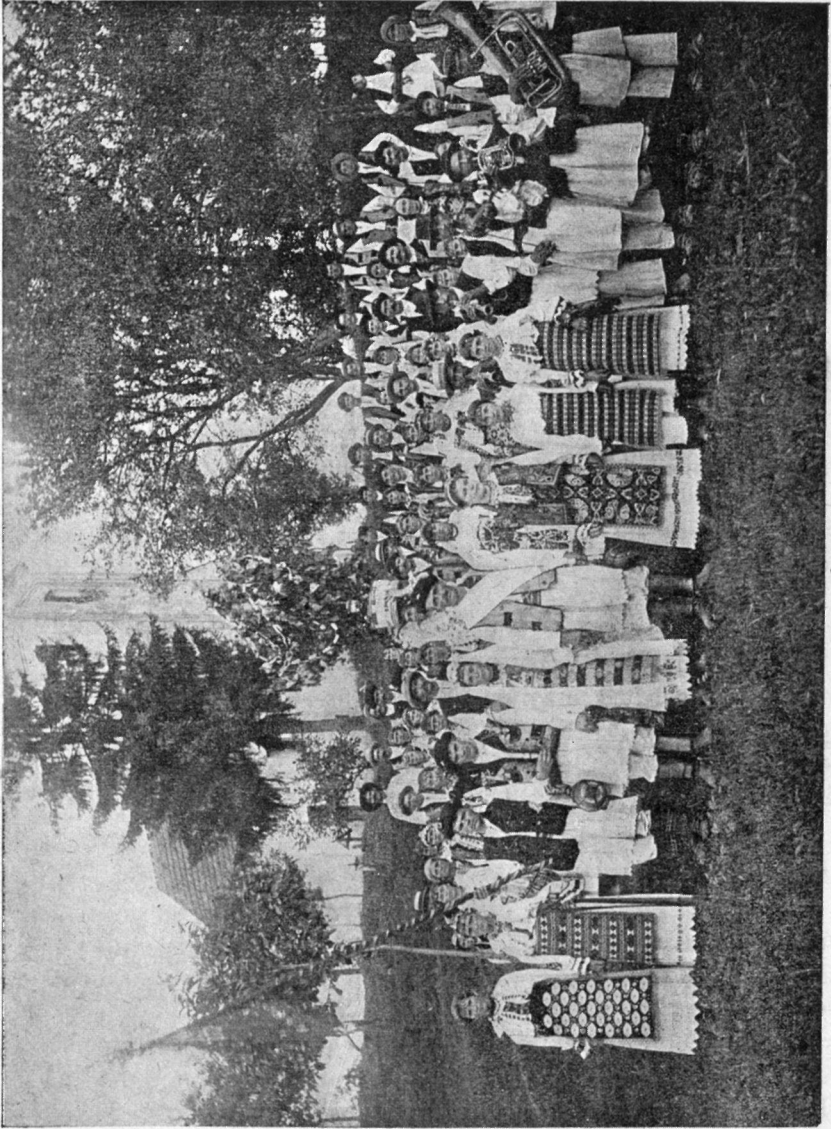
Noi, cărturarii de azi ești din popor, al căror suflet și azi mai tresare la reamintirea vremilor din pruncia noastră?

Noi!

Noi am luat obiceiuri străine, străine de firea, străine de toată ființa noastră, străine de tot trecutul nostru, obiceiuri che-mate a ne desbrăca de ființa noastră românească, și a ne con-topi în vecinii noștri.

De pildă. Am luat la Crăciun dela străini pomul de Crăciun.

Fără de nici o legătură cu trecutul nostru, cu firea, cu obiceiurile poporului nostru, în ajunul Crăciunului în casa noastră așezăm pomul de crăciun.

Nuntă țărănească din comuna Bouțarii inf. (com. Hunedoara).

Dela noi ia pildă poporul nostru, și eu cu durere văd țărani noștri din jurul Sibiiului, cum aleargă în ajunul Crăciunului în spate cu arborele, spre a face prașnic copiilor săi.

Și se așează arborele de Crăciun.

Tata nu a mai văzut lucruri de acestea, de aceea inima lui e goală; goală ca a unui om, care profanează memoria părinților săi, și se rupe de tot trecutul lor.

Mama, ea e mai accesibilă pentru aceste lucruri străine, cari seamănă a domn.

Ea a mai văzut asemenea lucruri. A văzut în internate la școale unde a crescut. A văzut în mănăstirile călugărițelor streine, a văzut în internatul susținut de câtră diferitele noastre instituțiuni culturale, care cultivă asemenea lucruri străine de firea neamului nostru, a văzut poate și în familiile mai bune românești, cari și ele cultivă asemenea porniri străine trecutului nostru.

Se zice, că așa cere cultura, ca să ne apropiem de neamurile, cari ne impresoară, să le imităm, să primim ce este al lor, și să ne lăpădăm de ce e al nostru, ca să se plinească ceea-ce s'a zis prin poetul ce zice: „Ce'i străin nu se lipește de sufletul meu“!

Așa facem noi, așa suplinim noi obiceiurile părinților noștri.

Bucuriile ce le procurăm noi copiilor noștri? Impodobim arborele cu fel de lucruri străine de firea neamului nostru. Intocmai cum face poporul nostru la înmormântări. Covrigi, turte și colăcei.

Cu ce înlocuim poezia caldă din colindele poporului nostru?

Cu nimica. Și dacă totuș facem ceva pentru copiii mai măricei, atunci le cumpărăm cărți ungurești sau nemțești! căci românii n'au lucruri cu cari să satisfacă la asemenea sărbătorești ocaziuni dorințele rafinate și în mediu străin crescute ale tineretului nostru de ambele sexe.

Așa se întâmplă în familiile noastre, în familiile cărțurilor noastre din Ungaria și din părțile ardelene.

Iară noi cei bătrâni, cari am crescut sub influența bisericii: cu colinde, cu obiceiurile poporului nostru, ne simțim străini în casele noastre, străini în familiile noastre, străini între copiii noștri.

Și stăm măhniți în sufletul nostru, din ochii noștri se furișează lacrimi de durere, și vrând nevrând ne vin pe buze cuvintele din Barbu-Lăutarul:

Eu mă duc, mă prăpădesc
Ca un cântec bătrânesc.

M. V.

DESPRE OBICEIURI.

Viata poporului nostru dela sate, tristă și amărită, cum e de cele mai multe-ori, își găsește totuș un farmec nespus și bune prilejuri de alinare în frumoasele obiceiuri strămoșești. Insemnătatea acestor obiceiuri românești și creștinești e foarte mare, căci și ele sunt lanțuri puternice ale frăției, ca și limba, legea, moșia, portul și cântecele noastre românești.

Obiceiurile aceste sunt tot așa de vechi ca și neamul nostru însuș. S'au născut și s'au înmulțit odată cu el. Unele dintre ele ne reamintesc momente din traiul celor mai depărtați strămoși ai noștri, al Romanilor ori Dacilor; altele sunt de origine creștinească și toate împreună, acestea ca și acelea, au fost sute și mii de ani dearândul ocrotite în viața bisericească și familiară a neamului nostru. Așa se face, că în legătură cu cele mai de frunte sărbători ale anului cu cele mai însemnate întâmplări ale vieții, găsim la Românii de pretutindenea aproape aceleași obiceiuri. La Crăciun, la Paști, la botez, la nuntă ori la înmormântare — Românii din cele mai depărtate colțuri prăznuesc cam în acelaș chip, urmând vechilor obiceiuri cari peste tot locul sunt foarte asemănătoare. Abia ici-colea dacă se găsește câte o abatere dela vechia datină românească, câte o schimbare isvorită din amestecul mai îndelungat cu alte neamuri. Altfel poporul nostru, întocmai precum și-a păstrat limba și legea strămoșilor, cum și-a iubit portul și cântecele, tot așa a ținut cu multă evlavie și la obiceiurile strămoșești, parc'ar fi știut, că prin toate acestea câștigă proptele puternice traiului său românesc, susținând vie amintirea strămoșilor și îngrijind legăturile sufletești, care unesc și încheagă laolaltă în cea mai *frumousă frăție* pe toți fiii neamului nostru. În toate acestea sălășluște tăria cea mai nebiruită, care va apăra traiul poporului nostru și încetul cu încetul îl va îndreptă spre limanul mântuirii.

Cu durere am băgat însă de seamă, că se găsesc chiar pe la sate unii, cari nu mai cinstesc obiceiurile strămoșești și nu mai țin la ele, cum ar trebui, ci se iau, precum scrie într'un loc Vasile Alexandri, după „gărgăuni domnești“ — . . .

Aceasta-i trista boală a minții românești“ . . .

Dar numai cei cu mintea bolnavă ori slabă pot da uitării adevărul cel mare, că totdeauna e mai de preț și mai frumos, ceea ce e *al tău propriu*. A-ți întocmi traiul după obiceiuri străine nu înseamnă decât a te împodobi cu penele altuia și a te face

de risul lumii. Tocmai de aceea nu numai oamenii nostri din popor, ci și cei din tagmele cărturărești trebuie să-și dea toată silința de a respecta și îndeplini cu ori-ce prilej frumoasele noastre obiceiuri străbune. Să nu se ia nime după acei domni zeloși, cari au cercat într'un an la Crăciun să oprească pe juni dela *obicinuitul lor colindat*. Obiceiurile noastre sărbătorești tocmai prin frumseța lor tainică și prin vechimea îndelungată au ajuns de sunt privite ca niște lucruri sfinte chiar și din partea străinilor, cărmuirea cărora nu poate să le pună granită, nici să le stărpească. Le-ar sta deci foarte rău povățuitorilor satelor noastre să se apuce ei de lucrul acesta, când nu au nici un motiv afară de anumite infumurări și... gărgăuni domnești.

Bine înțeles e datorința lor să sfătuiască poporul a se desbărâ de unele deprinderi rele, cari deși stau în legătură cu obiceiuri vechi, sunt totuș păgubitoare, cum sunt de pildă poemile morților s'au lungile bencheturi de nuntă. Tot așa trebuie să stăruiască și pentru stărpirea multelor credințe deșarte (*opăceli*, zile băbești ș. a.) cari țin poporul într'un fel de *trândăvie cucernică*, pricinuindu-i astfel pagube mari, în viața lui economică, la lucrul câmpului.

Dar trebuie să țină cu toată tăria la obiceiurile curat creștinești, ocrotite de biserică, și la cele cari infrumusețază viața poporului nostru, împrumutându-i ca o vrajă de poezie duioasă, veche și vecinic senină. Pastrarea deplină și cinstirea cuvioasă a acestor obiceiuri ni se impune chiar prin sfintele canoane ale bisericii noastre dreptmăritoare, în al cărei prim sinod ecumenic (sau de obște) s'a formulat prin canonul al 6-lea porunca aceasta: „*Obiceiurile vechi să se păstreze!*”

✠✠

SCRISORI CĂTRĂ ȚĂRANI.

XIII.

Bade Șofroane!

Se străcură, zi cu zi, prin sita vremii, rostul traiului nostru, și din ce se cerne mai mult, din ce se limpezește tot mai bine slova zilelor noastre, care ne învață cum să trăim în lume, care, ca o tovarășe nemincinoasă și nefățarnică, și-a luat greaua sarcină de-a ne duce de mână prin negura viitorului.

Că numai așa îmi pot eu închipui cum vii d-ta să mă întrebi: *cam care ar trebui să fie hrana sâteanului? De ce suntem noi mai slabi și tot ne înmulțim și dece-s alții mai ghiaburi și tot se stâng pe încetul?*

Când un om dela sate ajunge să puie astfel de întrebări unui om dela oraș, apoi asta arată că pe zi ce trece, slova, mărunta slovă, începe a se mări în ochii țaranului și învățăturile și pilduirile ei prind rădăcini în sufletul neamului nostru.

Și asta-i un semn bun, bade Șofroane!

Hrana săteanului nostru a fost în trecut, și mai este și astăzi, foarte neindestulitoare, fie din pricină că n'are din destul sau fie că și dacă are, n'o știe pregăti.

Trupului însă, ca să fie sănătos, îi trebuie hrană din destul și aer curat, că numai așa poate fi el svelt, mulțămît și indestulit.

Dar noi, ce facem?...

Noi ne ducem cea mai mare parte a anului în post, ba aș putea zice că postim anu 'ntreg... Avem postul Paștilor, avem postul Crăciunului, avem postul Sfintei Mării, postul Sfintei Cruci, apoi postim Mercurea și Vinerea și unii mai ajună Lunea, alții alte zile de peste săptămână, pentru te miri ce nimicuri.

Noi în post nu ți-am mânca ceva de dulce pentru tot bunul din lume, noi ne îndopăm stomacul cu curechiu și ouăle le ducem la băcan și le dăm pe cercei, pe pantlici, găina o ducem la oraș și o dăm să ne facem crețari de-un rachiu, că ne zicem: de-i post și nu-i bea un rachiu, apoi caută să te prăpădești de liholdală. Iar când vine dulcele, în ziua dintâi ne ciurmuluim, că stomacul desvâțat de mâncări unsuroase nu le poate mistui cum se cade și se bolnăvește. Dar dacă dăm mai afund în dulce și s'a deprins stomacul cu el, ne-am îndulci și nu mai avem cu ce, că ouăle le-am dat la băcan (boltaș) pe nimicuri și găinile le-am vândut în oraș, așa că trebuie să postim și 'n dulce.

Dar doftorii zic: că nu-i bine așa, că cinci verze n'au atâta putere de hrană câtă are un ou.

Așadară să grijim ouăle și găinile pentru noi și să-l lăsăm pe băcan să mănânce varză...

Hrana cea mai bună pentru un om muncitor este: brânza, ouăle, fasolea, peștele, laptele, când n'are carne, că dacă are carne apoi ea-i mai hrănitoare decât toate.

Apoi o muiere harnică să-și puie în grădină fel de fel de legumi, ca: fasole, ceapă, usturoiu, morcovi, pătrânjei, gulii, pătlăgele, ardeiu, hirean și să și le așeze pentru iarnă în pivniță, că ele, pregătite cu puțină grăsime, sunt foarte gustoase și hrănitoare.

La mâncare să nu fim prea lacomi. Să mâncăm mai puțin și mai bun, dar să mâncăm cu rânduială, la vreme anumită.

Posturile cele multe să le mai lăsăm.

Asta-i pe scurt, povata mea în treaba hranei țaranului, și de vrei să afli mai pe larg, apoi să trimiți pe Nițu la mine să-i dau o carte făcută de un doftor tare învățat, care vorbește, între altele, și despre hrana țaranului.

*

Acum să vedem că de ce suntem noi mai slabi și tot ne înmulțim, pe când alții trăiesc mai bine, și-s mai ghiaburi, și tot se stâng pe încetul?

Asta, bade Șofroane, vine de-acolo, că noi suntem un neam tinăr, în noi sângele-i vioiu și sănătos, pe când la neamurile mai bătrâne sângele îi îmbătrănit și molatec, așa că în el de-abia mai licărește un piculeț de viață, cum licărește o scântee năcăjită într'un biet opaiț

Și se zice c'ar fi fost odată un sat grupat în parohie, — nu trebuie să ne doară capul că cine a trăit în el, și nici pe ce vreme — în care au început să moară, rând pe rând, parohienii, fără să lase în urma lor urmași și, dela o vreme, a făcut și popa ca parohienii, a murit și el, și-a lăsat pe crâsnicul bisericii singur cu cheile 'n mână. Ce să facă bietul crâsnic acum, singur cuc în toată parohia, s'a luat frumușel, și-a dus cheile la mitropolie și, spăriat, sau poate de frică să nu moară și el, a luat lumea 'n cap.

Astăzi în satul acela locuiesc frați de-ai noștri, și-s ca pietrele de tari și când treci pe linia lui, îți asurzește urechile lărmiuala țângăilor de copii, cari stau ca furnicile pe marginea râpii.

Acum, să vezi D-ta, bade Șofroane, neamul acela de oameni a fost de-o viță veche, care și-a trăit traiul, de-o viță care înclină spre apus. În el sângele eră prea stâns ca să mai dea prăsilă pentru urmași. El eră mai copt la minte dar tot s'a stâns încetul cu 'ncetul, într'o tihnă domoală, lăsându-și pomelnicul în hambarul istoriei.

Pe când noi!.. sămânță tinărară... de n'am mănca trei zile de-a rândul, și tot sărim gardul sau pârleazul până scaperi din amnar, numai să știm că după gard sau peste pârleaz:

Sede-o mândră gânditoare
Cu ochi verzi ca de cicoare,
Și-și țese gândurile
Alături cu florile.

Pe-o cârpuță de fuior
Ea-și coase întregu-i dor,
Și-o tivește cu suspin
De foc mult, de mare chin..

Că bădițu-i dus departe
Și nu-i scrie nici o carte;
Să știe de mai trăiește
Și la ea de mai gândește.

Dacă te gândești bine, bade Șofroane, la ăl de sare gardul și la mândra care-și țese gândurile după gard, și-ți dai seama cât prisos de viață stă în aceste două inimi, una care vine și alta care așteaptă, apoi vi vedeă și d-ta că 'n noi fierbe încă un sânge viu, că 'n noi se află căldura tinereții, care ne vibrează toate mișcărilor.

Că și neamurile se trec intocmai ca oamenii!...

Delasântioana.

FLORILE DALBE.

Colindă din colecția *V. Alexandri.*

Sculați, sculați, boieri mari	Stea cometă strălucită
Florile dalbe*)	Pentru fericiri menită.
Sculați voi, Români plugari	Iată lumea că 'pflorește
Că vă vin colindători,	Pământul că 'ntinerește,
Noaptea pe la cântători	Cântă 'n luncă turturele
Și vă aduce-un Dumnezeu	La fereastă rândunele
Să vă mântue de rău,	Și-un porumb frumos, leit
Un Dumnezeu nou născut,	Despre apus a venit,
Cu flori de crin invăscut,	Floare dalbă a adus
Dumnezeu adevărat	Și la căpătăiu s'a pus,
Soare 'n raze luminat.	El vă zice să trăiți
Sculați, sculați, boeri mari	Intru mulți ani fericiți
Sculați voi, Români plugari	Și ca pomii să 'nfloriți
Că pe cer s'a arătat,	Și ca ei să 'nbătrâniți.
Un luceafăr de 'mpărat,	

*) Se repetă tot la al doilea șir.

SFATURI DOCTOREȘTI.

Multe dintre boalele, de cari sufer oamenii, sunt molipsitoare, adecă se iau dela om la om, mai ales la copii până în vârsta de 14—15 ani. Molipsitoare sunt boalele: pojarul, vărsatul, buba în gât (difteria), scarlatina (pojarul mărunț), tusa măgărească și altele. Se i-au aceste boale când vii în atingere cu bolnavul ori și numai când ai ajuns în apropierea lui. Pentru aceea e lege, ca astfel de bolnavi să fie feriți de lume.

Oamenii noștri dela sate, în nepriceperea lor, nesocotesc această lege. Inzădar li-se poruncește, ca să nu meargă în casa vecinului, deoarece acolo se află o boală molipsitoare. Neprice-

puți și nepăsători cum sunt, ei totuși se duc, de multe-ori spre nenorocirea lor și a celorlalți vecini, cari nu știu să-i ocolească.

Boalele molipsitoare sunt ca focul, care dă scântei. Trebuie numai o boare lină, ca focul să cuprindă o uliță întreagă. Așa e și cu boalele molipsitoare; trebuie numai un om nepriceput și nepăsător, ca boala molipsitoare, b. o. pojarul să dea raita prin toate casele din sat, să cuprindă tot tineretul satului și să-l zeciuiască cum se zeciuiiau odinioară znopii.

Oameni buni, ferțiți-vă de casa unde se află vr-o boală molipsitoare. Dacă din întâmplare în casa voastră s'a ivit vr-o boală molipsitoare, după puțină ocoliți pre ceilalți consăteni ai voștri, ba mergeți și spuneți năcazul vostru la primăria satului, ca să vestească ivirea boalei molipsitoare.

Dar nu numai străinii să se ferească a veni în apropierea bolnavului, ci și aceia, cari locuiesc în o casă cu bolnavul ori îl îngrijesc, să se ferească a veni în atingere cu oamenii din sat. Ei încă pot răspândi boala.

Observ, că boalele molipsitoare nu se vindecă mai înainte de 3—6 săptămâni. Va să zică, atâta timp trebuie să stea bolnavii despărțiți

Așadară să ne ferim de cei cu boale molipsitoare, să le ocolim și casa. Dar mai trebuie ceva. După ce s'a vindecat, înainte de a eși iară între oameni, bolnavul să se scalde temeinic și să iee albituri curate; nu odată, ci mai de multe ori să se scalde și să schimbe albiturile. Tot așa să facă și aceia, cari au locuit cu bolnavul într'o casă ori i-au purtat de grije.

Apa, în care s'a scaldat bolnavul, să nu o arunce pe stradă căci vin copii din vecini, se joacă în apă și se bolnăvesc. De nenumărate-ori și-au cules copiii boală din apa ce curge în pârauăle satelor. Apa din scaldă să se arunce în o groapă, săpată anume în grădină; groapa să se astupe apoi cu pământ.

Încă ceva mai trebuie făcut. Casa, unde a zăcut bolnavul, să se curățe bine păreții să se spoiască din nou, podilele să se spele cu leșie. Hainele de pat și vestmintele bolnavului deasemenea să se curețe bine, să se fearbă în apă amestecată cu leșie.

Numai în felul acesta se poate nimici otrava boalei și se poate împedeca răspândirea ei.

Cine va ascultă de sfaturile acestea va face mult bine și vrednic este de toată cinstea și de toată lauda. *Dr. I. B.*

ACHIM FILARU.

Monologul IV.

— Despre „Așezăciunea pintu cultivarea poporului rumânesc“.

Scena înfățișează o odaie țărănească. La dreapta, 'n planul prim o masă, împrejurul ei scaune. In planul al doilea, aproape de perețele din fund, o lavită mai lungă. In planul al doilea un pat înalt, umplut cu perini până 'n tavan. Jur împrejurul păreților, cuiere cu vase și oale; ceva mai jos, icoane cu sfinți. In fund ușă, la stânga geam. La ridicarea cortinei Achim, care poartă costumul din Mon. III, stă la masă, vizavi de „domnul învățător“, un tinăr cam de 20 de ani, purtând „haine nemțești“. Pe masă se vede pâne, slănină, un cuțit și-o sticlă cu rachiu.

Dreapta, stânga, delu actor.

Achim (adresându-se învățătorului): Acuma fă bunătate și mă lasă și pe mine să grăiesc, Domnu 'nvățător! Io te-am ascultat, ... auzi-mă și Dumneata, până la sfârșit. (O pauză de câteva secunde.)

'Păi ute ce vream să-ți spui, că: una-i învățatura ș'alta-i mintea din născare, adecă 'nțelepciunea omului!

Dumneata ai învățat patru glasuri în Brașov, de-aci ai trecut în Sibii, la pitacogie, ș'ai ieșit dascăl, să 'nveți copiii. Bine! Io, n'am învățat nici un feliu de școală 'n lumea asta, că tetea, — Dumnezeu să-l hodinească — când mai aveam două săptămâni pân' a plini zece ai, zice: „mă Achime, băiatule, n'a măciuca asta crestată 'n mână. ș'ute aci-i cătălu Bălan, ia-l și pe el — că sunteți prășiți tot într'un an; impliniți în Dumineca Floriilor amândoi, câte zece — și să te ții după cărdu ăsta de oi, să le păzești ca pe ochii din cap, să nu moțăi mă, ori să-mi adormi cu burta la soare, s'apuce oile 'n opritură, ... că-i vai de steaua ta, .. auzit'ai?

Și din hăl ceas, al oilor am fost până m'o luat cătană. Acolo m'o tuns, m'o ras, m'o desbrăcat, m'o spălat cum se cade și m'o 'nvățat ș'o leacă de slovă și scrisoare. Că de se 'ntâmplă, să nu fiu io ficioru tată-mio, dacă nu eram azi solgăbirău, ori tablăbirău, .. pe felelat, că pătrupop eram, crede-mă! (Oftează). Hăi... că m'am gândit io așa sângur de mulțori, că-i mare nedreptatea 'n lumea asta: mintosu adesea-i slugă și nepriceputu stăpân. Cucuta-i de-un stânjin și floarea mirositoare abia o deschilinești din pământ.

Ba de câte-ori n'am vâst pantalonari fuduli și proști de numa nu 'mpungea alătura de plugari mai iscusiți decât anginerii! Că-l știi pe Ghiță, pe „maistăru“!? Vezi-l?... o zi n'o umblat la școală și știe ceti și serie ca un student, croiește și coase cioareci și clicine, ca un săbău, 'ți inciocolează șura, ori casa, din fundament până 'n vârf, ți-o 'mbracă cu zid, ți-o spoiește și-ți dă cheia 'n mână, s'o lăcuiești sănătos. De-i vrea obeadă, rotilă, plug, car, — el ți-le face. (Zâmbește satisfăcut). Deunăzile 'și cumpărare ficioru părintelui un pițiclet. Peste două săptămâni umblă și Ghiță pe unu de lemn, făcut de mâna lui, de se minună și părintele, măcar dac'o umblat cineva, apăi Dumnealui zău o

umblat și-o văst destulă lume; da una ca asta, spuneă că nu i-o mai dat de ochi!

De-aia zic, că mintosu știe, fără să 'nvețe,.. le prinde par'că din suflarea duhului sfânt. El fuge-odată cu ochii peste lucru și 'n loc știe la cătu-i ceasu!

Acuma, vorba ăluia, lauda de sine nu prea miroasă bine, da caută să-mi dezgolănesc sufletu și să-ți spui: io nemțește pricep bine, încă din cătănie, săsește știu ca un sas, ungurește ca un săcui din Ciuc, apăi țigănește nu mă taie nici ciurariu hăl mai afurisit. (Arătând). Tot ce vezi în curtea mea-i făcut de mine, moșia cât'o am, îi cumpărată de mine, că-s gazda ai mai mare 'n sat, o adeverește cartea de dajdie, — atât!

(Invățătorul dă să 'nceapă vorba, Achim simțindu-l, îl oprește c'un gest al mâinii).

Achim: Iartă-mă, că mai am!

Adecă, cum s'ar zice, rându meu ca plugar prost mi l'am făcut. Binee! Da iacă că vi Dumneata și zici: „datoria înainte de toate,.. fă-te, omule, tovarăș la Așezăciune, c'așa trebuie să facă fiteșcare Rumân!“

Hm! D-ta ești învățat, n'am ce zice, da ești tinăr dragă, și mintea ți verde, nu ți coaptă bine încă... apăi de pățit, ești departe de mine!

Adecă s'o luăm oblu! Dumneata ai vient în satu nostu numa acum-un an și n'ai de-unde ști, că io mă duceam de-acum trei-zeci de ai la toate adunările scaunului,.. trăia încă pătrupop hăl bătrân. Azi, un zlot de-argint, mâne doi, poimâne trei... hehei câți zloti buni am îndreptat io 'n Sibii, tot membru ajutător am fost mai decând s'o zămislit tovrășia, supt mitropolitu Șaguna, fie-iertat. N'ai de unde-l știi, că ești tinăr,... da io-l am aci 'n fața mea par'c'acuma 'l văz: un ștejar dei mândri, un zmeu de popă!

Cum 'ți spui, am fost membru. Mă gândeam întru mine, îi tovrășie de-a noastă națională, hai să sporim fundușu, că vine-o vreme de ți-să 'ntoarce și ție ceva: v'un ștupendiu pintu un școlar, pintu v'un ucenic la meserie, — mă rog Dumnitale, măcar cum, numa bine să fie! (Răsudă).

Aaașaaa! Eacă că vine ceasu, de se face nepotu,.. băiatu ăl mai mare alu Nicodin, calfă de măsur. Sighișoreanu, sasu la care 'nvățase, ne trimete-o carte, să-i dăm drumu băiatului să meargă 'n țara nemțească 'n Minchân, că-i iscosit ficiorașu și meșteșugar minunat și iese din iel un-maistăr dei mari. Am cetit noi scrisoarea, aci cu ficioru nostu și cu părintele. Zic io, aci de față cu Dumnealui: „Părinte, mie 'mi vine-aminte una, oar' dac'am încercă!“ Zice părintele, cam în glumă, cum-i obicei: „Ce se fie aia-una Achime, sloboade-o!“ „Ute ce-i — zic — io's membru ajutător la Așezăciune mai bine ca de douăzeci de vremuri,.. să-mi faci o rugăminte. să mă repez până 'n Sibii, să-le cei un ajutor!“ Cum am isprăvit cuvântu, ice părintele: „Asta-i!“ Și când o zice Dumnealui că: „asta-i“.. să ști că alta

nu-i! A doua zi eram în Sibii, în fața palatului. Dacă m'am uitat-io o țiră aci pe dinafară, că-i o casă minunată, am intrat. Oi fi trecut-io pin v'o trei odăi și 'n ta patra iacă dau de-un ștudent bălan, cu ochii vineți, puțin din trup, dar mare de fire. Zic „Bună ziua, Domnișorule,.. s'avem iertare pintu 'ndrăzneală“! Da iel, cu vorbă rumâneată și desfăcută, ice: „Bună să-ți fie inima, bădicule dragă,.. de unde ești Dumneata și cu ce să-ți slujesc?“ (Satisfăcut). Noa, vorba omului ăluia, părea că mă tresaltă 'n inimă și dau io a-i spune păsu meu. Ia, da num'odată s'o 'ntors și ice: „Nu să poate, nene dragă,.. căz de-ar veni toți câți o dat bani la tovărășia asta, să ne ceaiă ajutoare, am mână fundușu 'n două săptămâni!“

Cuvântu ăsta, pe dreptu, că nu mi-o fost vient chiar bine la socoteală, cu cât io știam limpede, că dădusem v'o câțiva crețari în hei douăzeci și mai bine de ai și dacă făceam amintrelea, și-i puneam la casă, azi aveam pe ce pune mâna. Da tot am preceptut noa, că i-am dat de voie și nu-i mai pociu cere!

Da să nu-mi uit vorba; de dat, cum zic, nu mi-o dat nici un sfânt, ba am cheltuit dint'al meu v'o câțiva de-argint, pe caru ăl de foc. Dacăm ajuns acasă, toți celezii o tăbărit asupra mea: „Ce ți-o dat?.. Cât ți-o dat?“ Da io, cum eram și-ostenit și năcăjit, zic: „Un drac mi-o dat,.. ș'al vost să fie!“ (Câteva clipe pauză).

Hehei!.. ș'ar fi lezne, dac'ar gândi ș'ar face toți Rumânii, că mine. Că io a treia zi, m'am repes în târgu Șercăii ș'am cheltuit o dragă de mână de trei ai. — Doamne-drăguțule, ce vită de cal! — și zic cătră băiat: „Dragu moșului, iacă prețu Lizii, du-te 'n Minchân și să te 'ntorci om! Și ș'azi-i acolo, că s'o dus,.. da nu cu bani de ai tovărășii din Sibii,.. înțalesu-mai? (Dascălu: „Bine, nene Achime, da cum vrei?..“, Achim il oprește cu acelaș gest). Stăi o lecută, că nici n'am început bine!

Și să mai ai încunoștințare dela mine, dascăle, — că io cunosc tot scaunu nostu — că dimprejuru ăsta, nici un copil de meșteșug nu s'o ajutorat c'un ban din Sibii! (O pauză scurtă).

Da acuma numa vine ce vream să-ți spui, ca un ponoslu mai mare. (Toarnă rachiul în păhărel, apoi îi întinde învățătorului mâna). Pace bună să dea Dumnezeu, dascăle! (Bea, apoi umplându-l din nou, îl ofere învățătorului, care înainte de-al deșertă, zice: S'ajute sfântu, Nene Achime!“) (Oftează). Că nu merg bine, de feliu feliiului, lucrurile națiunii, după cărmuirea domnilor alor mai tineri, din tractu nostu. Odată cu capu, nu! Ascultă-mă! (Tușește și 'și ia poziție). La Sân-Petru se ținuse adunarea ginărală a despărțământului, aci 'n Prăpăștiș. Io, mă mișc o țarică mai anevoie, cu anii mei, da fiind aproape, zic: „hai să măic, că-i națiunea noastră toată la un loc“. Ș'am prins ipele, măcar una-i cu mână după ea, ș'am plecat. Da o fost bine, pecum săbășuisem, c'am ajuns toamna pe tomna, că se strânsese cu toții 'n ișcoala neuniților,.. fiindcă hai unită-i mai strimță și nu i-o putut cuprinde. Dacă tun în casă, iacă că grăiă chiar popa din Hârtoape, directăru, și 'ndemnă iel

oamenii să dea creștari „că tot li s'o 'ntoarce la o vreme, că le-o trebui mai un ajutor, mai un ștupendiu, v'o carte cu pilde și așa pe-aci 'ncoale!“

Io-l ascultam aci din preajma ușii, că de zis nu puteam zice nimic, da gându-mi eră la eapă, la Liza săraca, că ea mi-o fost dus nepotu 'n Minchăn. Despre partea „Așezării“ din Sibii, putea să s'așeze și iel frumușel și să rămâie-acasă!

Dac'o isprăvit popa din Hirtoape, numa ce-l văz, că se scoală arvocatu. Zic în gându meu, ce-o fi vrând protacăru, căz aci nu s'o 'ntâmplat fel de pricină? Când colo ce să fie, dascăle,.. unde nu mi-se repede c'un glas, de trăsăria glaja ferestilor și ice: „Oameni buni și iubiți țărani! Vreau să vă vorbesc ceva despre paguba ce v'o aduce protesturile și pările!“ Da io, din fund, câtră vecinu: „Mai bine ne-ar înșiră căștigu cei-l facem, că paguba ce ne-o aduce iel, o știm noi fiecare“. Ș'apăi o depănat iel multe și mărunte din gură, că amintrelea — ute grăim vorba mare — răspunz io cu averea și omenia mea, că nu se ține de spuse. Că dacă i-ai intrat odată 'n cântălărie, te-apucă cu amândouă mâinile, de bine ca-ai sosit și mereu 'ți ceteră: „il căștigăm, n'ai nici o grije,.. o să-i arăt-io Dumnealui.. fi hodinit și lasă-l pe mine!“ (Coboară vocea până la șopot). „Da pintu ca să pociu porni pâra, dă-mi 50 de coroane!“ — Ii cunosc io pe toți arvocații, nici unu nu-i mai afurisit ca hălălant! Ș'acuma, ca să mă 'ntorc la vorbă,.. nici nu isprăvise potracăru cu minciunile lui, iacă că se scoală dascălu Butoi din Râpa. Noa când l-am auzit și pe ăla că-ice „Iubiți săteni, io o să vă grăiesc câteva cuvinte despre păcatele beții“ .. eră să caz în... eră să caz jos,.. m'apucase-un râs de o fost musai să ies din școală. (Râde și dă din cap). El să devețe pe alții?.. el care-o beut preț de trei moșii: pe-a ta'so, pe-a socru-so și și pe-a frate so! Ca asta ba să mai vezi! Și-i da zor zău-ăla: „Lăsați-vă de beutură, mai ales de rachiu oameni buni, de otrava 'ndrăcită care aduce 'n casa omului cearta, bătaia, sărăcia și boalele!“ Că el adevărat că toate le-o pățit și la urmă doar c'o schimbat rachiu cu berea, da 'ncolo 'ți spui în credință, că din câți Rumâni eră 'n casa aia, hăl mai bețiv, nici ca ucenic n'ar fi putut să 'ncapă la dascălu Butoi.

Vorba aia: „fă ce zice popa, nu ce face!“ Adecă stăi, c'acuma vine și istoria popii, că vârfu la toate l-o pus popa din Fundătură. Că-l știi! Om fain săracu, decât o pățit-o rău c'o rămas văduv de tinăr. Acuma ce eră să facă, că om eră și el, ș'o luat o femeie ca 'ngrijitoare — chipu, că să nu gândească lumea mai rău. Și 'ncolo, cine se mai opreă la lucru ăsta?.. da parc'o fost făcătură, că-i ieșise chiar lui sorocu, de-o grăit despre cucubinaj. Când am mai vâst'o ș'asta, am ieșit cu Șofronu Dudii 'n ogradă și ți-am răs, de ni-se pusese-un junghiu la inimă. Dac'am contenit noi, am tunat iar 'n casă. Hăl cu cucubinaju isprăvise. Mă ridic io 'n vârfu deștelor, să văz cine grăiește, că glas auziam, da chip de om nu vedeam. Când colo, iacă zăresc în cratedă pe notareșu Pricolici. Spunea despre cruțare.

Acuma ca să fi mai deslușit, 'ți spui că Pricolici ti ăl mai calic nădrăgar din tractu nostu. Ce-o fi făcând, ce-o fi deregând, nu știu — că bani trebuie să câștige cu notărășia — da 'n casa lui nu te 'mpiedeci de unelte 'n preț de cinci zloți. Ii calic nap.

Unii spun că plătește datoriile socru-so, alții, că ș'ar plăti datoriile lui, mai auz, că l-ar fi jucându-l după placu ei, o secătură de muiere de-acolo din sat — știe-l bunu Dumnezeu, ... da faptă-i, că n'are pe ce pune mâna.

Noa, învățătorule dragă, mănunchiu ăsta de oameni o luminat ș'o întărit cu sfaturi atunci poporu! Și dupăce s'o isprăvit, de-o iscălit potrocoalele. o trecut cu toții la „Pomu verde“ ș'o mâncat ș'o beut până i-o apucat miezu nopții. Ziceă banda ai țigănească și curgeă berea și pe mese și pe sub mese, ca la nuntă! Ba ieșise sașii ciopor. s'asculte o minune, cum cântă popa din Fundătură și cu ăl din Hârtoape, ținându-se pe după cap. Pricăjitu de Pricolici apucase și iel pe-o masă și jucă între glăji. Da ce grăiesc io de miezu nopții.., că 'ncepuse a se crepă de ziuă, când s'o risipit conducătorii care 'ncătrău, bagsama ca s'adeverescă cometetu și cu fapta vorbele din școală, adecătelea: „să fim cruțători, cumpătați și să nu bem rachiu“, — că iei beuse bere și vin!

Ș'asa s'o sfârșit, dascăle, adunarea cercului, din hăstan! (Filozofând). Io am zis ș'o zic, că nu merg bine nici un pic trebile neamului, nici în părălămeanu țării, nici cu școala sâtească, nici cu tovărășia din Sibii!

Și pricina zace aci: Ne prea pripim, s'ajungem pe toate națiile, cari ne-o apucat înainte! Le am plini toate lipsurile 'ntr'o zi și totdeauna 'ncepem de a îndărătele: zidim dela coperiș în ajosurea, în loc s'o luăm din temelie la deal. Și să știi că nu noi suntem de vină, adecă opincarii... da domni ei zoriți!

(Răstit). Ai, că n'am io o putere ș'o 'nvățatură să pociu scrie 'n gazete, că 'n loc ași face regulă! Un car de vorbe ș'o cofă de ispravă! Așa merge azi treaba la noi!

Învățătorul: Zău că-i rău!.. dacă Dumneata vorbești astfel,.. ce să mai așteptăm dela ceilalți plugari din sat?..

Achim (zâmbind). Mai bine să fie rău la 'nceput și binele la urmă. Nu? (Serios). Adecă iar mă 'ntorc,.. de ce-ar fi chiar așa de rău? Ori ți-se pare că-i rău, dacă prostimea 'ncepe ași deschide ochii și a-se desmeteci la cap? Ș'a cerne faptele din pleava vorbelor? C'o trecut dragu meu, vremea vorbelor și mai vrem să vedem și fapte! Că dacă suntem proști, suntem și mulți și-i știut, că mulți ochi mai multe văd. Că Doamne cu drag mai ascultăm vorbele dulci și frumoase din sfânta biserică, da când ieșim din ea, vrem să ne luminăm și să ne deslușim ș'amintrelea, ca să putem lupta cu sărăcia și cu apăsările de tot neamu! Și de-aiă zic, că trebuie să fie om întreg. ăl care vrea să 'ndrepte pe alții și viața lui să fie pildă luminoasă ca soarele,... să nu-i găsească măcar ce gușat, pete și negrețe!

(Cu blândețe). Că io Ț'am povestit întâmplarea despărțământului din Prăpăștiș numa ca să vezi, că n'o fost treabă chiar bună, da nu pintu ca să crezi, că io nu s Rumân național! (Cu mândrie). Că io nu m'aș întoarce despre neamu meu, să știi de bine că 'mi trage pielea ca lui Constantin Brâncoveanu! Că una-i sfântă și nu-i departe vremea, când nația rumânească va ajunge mare și minunată și lăudată pintu vitejia, înțelepciunea și mila ei de oameni!.. da numa s'o luăm cu ogođu și să nu ne pripim ca copiii ei răi! Fugind, n'ajungi departe! (Cu hotărîre). Ș'acuma iacă fapte, nu vorbe! (Scoate din șerpar o hârtie de zece coroane). Pof-tim, și să mă scrii în listă ca membru urdinar! Și te mai rog să-i scrii lui Domnu Tavian, să mă petreacă 'n catalogu ăl mare așa: „Pecum, io, Achim Filăru, subscrisu de mai josu, dau din șerpariș meu un premiu de patruzeci de coroane pintu ăl mai harnic vițâl din scaunu nostru, pe când s'o țineă despozitia noastră de dobitoace cu corne, — dupăcum s'o plănuit de comitetu centreal din Sibii!“

Învățătorul (vesel, sculându-se 'n picioare). Bravo, să trăiești, nene Achime!

Achim (Cu dragoste). Și D-ta învățătorule! (dojenindu-l ușor). Da ia-ți zău și 'mbucă din slăninuța aia,.. că-i bucată blagoslovită! Ia-ți omule,.. (Zâmbind).. nu flămânzi ca 'n pitacojie!

(Cortina).

A. P. Bănuțu.

COȘNIȚELE SISTEM DZIRZON.

Felul acesta de coșnițe l-a iscodit un preot cu numele *Dzirzon*. Ele sunt astfel întocmite, că mierea se poate scoate fără să se omoară albinele, și treaba aceasta este de foarte mare însemnătate. Dar mai sunt și alte părți bune cari ridică bunătatea acestor coșnițe sus peste coșnițele noastre din bătrâni.

În ele putem da cu înlesnire albinelor hrană la timp de trebuință, putem păzi albinele împotriva dușmanilor și boalelor, le putem ajuta când rămân fără matcă, le putem opri dela prea multă roire, putem face roi așa numiți măestriți și alte. Scurt: putem lucra cu albinele cum ne place și le putem oarecum sili să ne aducă cât mai mult folos.

Aceste coșnițe sunt mult mai bune pentru albine, și mai îndemânatică pentru stupari.

Îmbunătățirile aduse coșnițelor de Dzirzon nu au rămas în aceeaș stare. Mulți alții, pe urma lui, le-au îmbunătățit treptat, așa că acum stuparul poate lucra în ele după plac.

În cele următoare vom descrie felul unei coșnițe bune care se întrebuințează în țara noastră.

O astfel de coșniță are 4 părți, doi mai lungi, unul de-a dreapta și altul de-a stânga și doi mai scurți, unul de-așupra și celalalt de desupt. În partea dinainte se aplică o scândură, în care se face urdinișul, iar în partea dindărăpt este ușa.

Înlăuntru coșnița are două despărțăminte, unul din sus și altul jos. În despărțământul din jos, pe niște lățișori bătuti în părții delături se așează două rânduri de părcane, iar în cel din sus numai un rând. Între ele este o poliță de scândură, așezată în două rosturi sau pe lățișori așa, că polița aceasta se poate scoate după plac.

Polița în fund are un fel de gratie, numită, după iscoditorul ei, a lui Hanemann. Ea e din bleu (blech, pleu, tinichea) și găurile-î sunt astfel făcute, ca prin ele să nu poată străbate decât albinele lucrătoare, nu și matca și trântorii.

Despărțământul de sub poliță se mai numește și despărțământul de clocit, iar cel din sus despărțământul de miere. În cel dintâi încep 20 părcane, în al doilea 10, cu totul 30.

Atât despărțământul din jos cât și cel din sus au câte o fereastră de sticlă în partea de cătră ușe iar sub fereastra din jos un lățișor, care se poate lua și pune cu înlesnire, când sunt de a se curăți albinele moarte, sfirmiturile de faguri ș. a.

Coșnița de care vorbim, are pe dinlăuntru următoarele mărimi: 62·7 cm. înălțime, 25 cm. lățime și 38 cm. afunzime, înspre urdiniș.

Părcanele din rândul de jos sunt acățate la 21·8 cm., cele din rândul al doilea la 40·9 cm., polița la 42·1 cm., iar ale despărțământului de miere la 61·5 cm., socotind dela părțile din jos al coșniței.

Cu chipul acesta între părcane rămâne dearândul, cum stau peste olaltă, câte 6 mm. loc gol, pe unde au să umble albinele, între părcane și părții coșniței 5 mm., iar între aceste și între poliță 6 mm. Ca între părcanele din acelaș rând să fie depărtate de 1 cm. se bat în dungile lor niște cuie mici.

Urdinișul trebuie să fie tăiat 3·9 cm. dela părțile din jos; el să aibă în lungime 20 cm. și în lărgime numai 7 mm.

Ușa să nu fie așezată în tâțani, ci să se așeze cu ajutorul unor cărlige cum sunt cele dela ferestre.

Dacă scândurile, din cari se fac coșnițele, sunt cel puțin de 3½ cm., pot să rămână și neoblojite pe din afară. Dacă însă vor fi făcute din scânduri de 2 cm., atunci pe din afară trebuie

să se bată lați cât mai deși; iar locul dintre ei se va umplea cu bălegar amestecat cu cenușe și pleavă; în urmă se lipesc și se spoesc pe din afară. Numai ușa rămâne nelipită cu bălegar și nespoită.

Coșnițele despre care am vorbit, se mai numesc și mobile (mișcăcioase), din pricină, că părcelele lor se pot scoate și iar pune la loc, împreună cu fagurii, mierea, puii și albinele de pe ele.

Nu toate coșnițele mobile au aceeaș mărime. De aceea lucră foarte înțelepțește cine s'a hotărît cu tot inadinsul a se apucă de stupărit în coșnițele mobile, dacă își va cumpără măcar o coșniță de muștră (probă), fie și mai scumpă. După aceasta își poate face cât de multe și toate bune; altcum începe a orbecă dela cel dintâi pas.

A lucră cu coșnițe mobile de felurite mărimi, este un lucru anevoios.*)

Stuparul.

DIN POPOR.

Pân (prin) cea grădină cu flori
 Trece-un tinăr scriitor;
 Cu o mână 'n carte scrie
 Și cu una 'mi face mie.
 Să merg în cântălărie,
 Să mă 'nvăț și ieu a scrie.
 Scrisei două-trei rânduri
 Mă luai niște gânduri.
 Mă sculai mare 'n picioare
 Mă rugai sfântului soare
 Să-mi mai ierte din păcate
 Să-mi pot scrie-aceasta carte.
 Cum i-această cărticea
 Așa-i și inima mea
 Cum i-această carte scrisă
 Așa mi lumea de 'nchisă.
 Cum i-această slovă neagră
 Așa mi lumea de dragă.
 Mândruluț de dorul tău,
 Mă topesc ca inu 'n tău.

Mândruluț de jalea ta
 Mă topesc ca cânepa.

Pasăre di pă hintieu
 N'ai văzut pe mândru meu?
 Poate și de l-am văzut
 Bine nu l-am cunoscut.
 Putut-ai cunoaște bine,
 Că 'n frunte-i cu steauă verde
 Și-i frumos și i-se șede.
 Și de-acolo l-o trimes
 Dela Țaligrad în jos
 Unde-s domnii mai frumoși.
 Haine-albastre că i-o scos
 Tisturile l-o 'mbrăcat
 Și el de dobaș s'o dat
 De dobaș și de căprari,
 Pe uliță de jendari.
 Vină, mindrulucă, vină
 La mine 'n țară străină.

*) Coșnițe mobile de muștră se pot tocni la măiestrul *Ioan Stroiă* în *Orlat*, comitatul Sibiiului, posta în loc.

Că tu numai ți-i videa:
 Un rinduț de turte mici
 Și morminte de voinici,
 Un rinduț de tufe mari
 Și morminte de căprari:
 Un mormânt încorunat
 Și pân inimă 'npușcat.
 Neamțu groapa mi-o săpat
 Cât a fost șanțu de lat.
 Tu mândră nu mai căuta.
 Neamțu groapă mi-o făcut
 Cât a fost șanțu de lung.
 Tu mândrucă n'ai știut.

Și iară dăină, dăină:
 Măghieran dipă poiană,
 Rămas bun tată și mamă;

C'am fost mic și m'ați crescut
 Și amu, mare și vi's drag,
 M'ați dat slugă la 'mpărat.
 Cumva de-a hi bine 'n țară,
 Ducem-oi ș-oi vini iară.
 Da de-a hi v'o bătălie,
 Frumoasă carte voi scrie.
 Pe margini cu bostioc,
 Pă mijloc pară de foc.
 Pă margini cu floricele,
 Pă mijloc cu mare jele.
 Cini-a rumpe pecetea,
 Rumpă-i-se inima,
 Cum s'a rupt și la mama,
 Când mi-o făcut merindea.
 Meringioară de un ban
 Ca să'mi hie pe un an.

SCURTA DARE DE SAMĂ

despre isprăvile „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Această reuniune harnică a publicat în zilele aceste „al XIX-lea Raport general al comitetului central... pentru anul 1906“, redactat de d-l Victor Tordășianu, secretarul acestui așezământ.

Din raport se vede că în anul 1906 reuniunea a urmat să stăruie pentru îmbunătățirea stării poporului nostru din comitatul Sibiiului în următoarele direcțiuni:

1. Prin *expozițiile de copii*, căutând a găsi cu ajutorul lor mijloacele trebuincioase pentru asigurarea trăinicieii omului, a cunoaște relele și neajunsurile, cu cari se luptă poporul și cari sunt și pricinuitoarele marei mortalități. Cea dintâi expoziție de copii s'a ținut în *Apoldul român* și a izbutit foarte bine.

2. *Intruniri agricole* s'au ținut 3, din cari 2 în Sibiiu și una în Cristian. În toate trei aceste intruniri s'au ținut poporului prelegeri practice și a fost povățuit pe căile binelui și înaintării.

3. *Cultura animalelor de prăsilă*. În scopul înaintării acestui ram economic de căpetenie s'au făcut din partea reuniunii mulți pași folositori, între cari cel mai de frunte a fost a 16-a expo-

ziție de vite de prăsilă, împreună cu premii, ținută în comuna Săsciori.

4. *Cultura poamelor.* Pentru a încuraja înaintarea acestui ram economic s'au ținut *prelegeri* împreună cu *plantare de pomi* în comuna *Poplaca* și s'au împărțit altoi parte pe bani parte în cinste cum și vr'o 16.000 de pomișori pădureți.

5. *Cultura nutrețurilor măestrite și a altor plante.* Reuniunea a împărțit în cinste membrilor din 32 comune 143 kgr. sămânță de trifoiu, luțernă și napi. Pentru a înainta cultura viilor ajunse în mare primejdie a editat o bună carte pentru popor, anume „*Vierul român*“ de dl *Nicolae Iosif*.

6. *Tovărășiile agricole* pentru agonisirea de mașini și unelte economice au fost povățuite și în acest an cu toată bunăvoința.

7. *Insoțirile de credit sătești sistem Raiffeisen* înființate cu întreprinderea reuniunii sunt în număr de 12 și toate dau înainte spre binele poporului din satele unde ele s'au înființat.

8. *Școala practică de economie din Săliște* este prima școală românească de acest fel la noi; ea e înființată și susținută de numita comună, și progresează frumos.

9. *Industria de casă.* În acest scop reuniunea a stărui să-și înmulțască colecțiunea de *păpuși* și în 1906 a participat cu prețioasele sale colecțiuni la expoziția din București.

10. *Publicațiuni de interes economic.* Reuniunea a publicat diferite înștiințări de folos pentru publicul nostru dela sate.

11. *Diferite afaceri.* Aici se înșiră *Biblioteca populară a reuniunii*, care constă în 1906 din 13 numere.

12. *Averea Reuniunii.* Averea proprie a reuniunii este la sfârșitul anului 1906 de K 17,058·28

Averea fondurilor „ 3.868·76

La olaltă . K 20,927·04

La sfârșitul anului 1905 eră de K 19.954·20

Așa dară a crescut în 1906 cu K 972·84

13. *Adunarea generală* pentru anul 1906 s'a ținut Duminică în 29 Decembrie 1907 în comuna Călnic. Cu acest prilej s'a luat la cunoștință raportul general al comitetului pe anul 1906, s'a aprobat budgetul pe anul 1908, s'a exprimat condolențe pentru membrii repotați, s'a întregit un loc vacant în comitet și s'au ținut prelegeri poporului prin d-nii: *Romul Simu, Victor Tordășianu, Nicolau Iosif și A. Cosciug*, conducătorul școalei economice înființate de consistorul gr. or. român din Sibiu.

ȘTIRI.

Procesele noastre. Zilele aceste a primit redactorul revistei noastre punerea sub acuză pentru 5 articole, — considerate ca politice. Alături de celelalte cari nu sunt încă rezolvite — numărul acuzelor se urcă la 15. Frumusețel dar de sărbători ni se gătește... Să nădăjduim însă că în noul an, revista prin depunerea cauției va fi mai norocoasă.

„Tipografia arhidiecezană“ din Blaj anunță că a început tipărirea unei folositoare cărți: „Sădirea și cultivarea viei“ de N. Popp, profesor de economie. Cartea a fost premiată de ministerul de agricultură. Se va tipări în număr restrâns de exemplare. A se adresa la Tipografia arhidiecezană din Blaj.

„Bunul Econom“, revista economică dela Orăștie, împreună cu tipografia „Minerva“ au trecut sub direcția dlui August A. Nicoară în Deva, iar ca editor al foii este Banca „Industria“ din Deva. Dl Nicoară și cei grupați în jurul „Industriei“ și-au propus să stăruie și prin aceste mijloace pentru răspândirea culturii și bunăstării poporului nostru, îndeosebi a celui din comitatul Hunedoarei.

Conferențe în Blaj. La societatea meseriașilor români din Blaj s'a început un șir de conferințe folositoare, ținute în parte skiopticonul de către zeloșii profesori ai școalelor noastre de acolo.

Prelegeri populare în despărțămintele „Asociațiunii“. Comitetul central a trimis în zilele aceste o circulară direcțiunilor din cele 50 despărțăminte ale „Asociațiunii“, prin care le aduce la cunoștință că și în anul 1908 se vor aranja prelegeri populare, ca și în anii 1906 și 1907. În circulară se arată amănunțit întreagă calea de urmat. Despărțămintelor cari se angajază să țină prelegeri li-se dă ajutor de câte 100 coroane și cărțile trebuincioase pentru a pune bază la biblioteci populare în comunele în cari se țin prelegerile. Avem nădejdea că de data aceasta se vor ține prelegeri cât mai multe și mai practice și se vor înființa biblioteci și agenturi comunale pretutindeni.

Congrua. Ziarul „Unirea“ din Blaj, în Nr. dela 28 Dec. n. 1907 aduce următoarea știre: „In conferința episcopatului ca-

toxic de ambe riturile, ținută sub prezidiul Primatului, în ziua de 19 Decembrie, s'a desbătut răspunsul ministrului de culte, dat la scrisoarea adresată de corul episcopesc aceluiaș ministru din conferința dela 24 Octombrie 1907. Răspunsul corului episcopesc va fi dat în scris. Însă pentru a grăbi rezolvarea chestiei cu regularea congruei s'a ales o comisie de cinci episcopi, cari vor pertractă verbal cu domnul ministru și apoi vor referă conferinței plenare, a cărei convocare se proiectează pe finea lunii Ianuarie 1908. În comisiunea aceasta este ales și episcopul Orășii P. S. S. Dr. Demetriu Radu.

„După cum aflăm, regularea congruei se contemplează tot pe bazele acelea, pe cari s'a făcut și la frații neuniți și la confesiunile acatolice. Anume preoții cu cualificație deplină vor primi întregire la 1600 cor., iar cei cu cualificație inferioară (moralisti) la 800 cor. De bază la întregire vor servi conscrierile congruale. Se poate speră, că la finea lunii Februarie ori prin luna Martie, proiectul de lege privitor la regularea congruei, va fi prezentat corpurilor legiuitoare, așa că deja pe anul 1908 să poată fi împărțit clerul nostru în beneficiul congruei întregite.

„Bine și de dorit ar fi, să se adeverească aceste prevederi. După pățaniile trecutului, o rezervă oarecare ni-se impune.

CUPRINSUL:

	Pag.
Călugărul Miron: Crăciunul	789
Octavian Goga: Colindă	794
M. V.: Colindele noastre	795
Despre obiceiuri	801
Delasântioana: Scrisori către țărani	802
Florile dalbe	805
Dr. I. B.: Sfaturi doctorești	805
A. P. Bănuțu: Achim Filăru	807
Coșnițele sistem Dzirzon	812
Din popor	814
Scurtă dare de seamă	815
Știri	817

Înștiințare.

Rugăm pe toți câți au binevoit să primească această foaie să grăbească cu trimiterea plății de abonament.

Administrația foii „ȚARA NOASTRĂ“.

Sumarul

revistei „ȚARA NOASTRĂ“ pentru a. 1907.

Povește culturale.

Adunarea generală a Asociațiunii	599	Moșia strămoșască	167
Adunarea secțiunilor Asociațiunii	471	Moștenirea noastră	199
Adunarea generală a Reuniunii Inv. gr.-cat. din arhidieceza de A.-Iulia	771	Moțul și firea lui	397, 443, 462, 526
Asociația arădană	514	Nu mai vrem umilință	23
Biblioteci populare	231	Nu știu carte	436
Carte	135	Pământul nostru ne chiamă	741
Casa națională	55	Pentru gimnaziul din Brad	738
Cătră cărturarii noștri	3	Pentru popor	679
Ce să scriem	487	Poezia noastră populară	757
Cifre (despre prelegerile populare)	663	Portul național	743
Colindele noastre	795	Poveste de jale	55
Comuna Viitorul: (sfaturi și pilduri pentru înaintarea unei comune prin sine însași)	363, 375, 393, 408, 426, 440, 457, 472, 490, 505, 521, 538, 553, 571, 585, 601, 616, 633, 650, 666, 680, 697, 714	Prelegerile pentru popor	59
Crăciunul	789	Puterea cuvântului	10
Cum să vorbim?	343	Reprezentanța fondurilor școl. gră- nițărești din Năsăud	692
Dascălul	423	Reprezentanța gimnaziului din Brad	387
De ce Românul e sărac	234	Reuniunea învățătorilor din dieceza Caransebeșului	644
Desp. Sibiului Reuniunii Inv. gr.-cat.	772	Să ne apropiem	631
Despre bănci	711	Să ne cunoaștem	155, 170
Despre obiceiuri	801	Să vorbim românește	508
Domeniile Coroanei din România	252	Școala noastră	26
Evangelhia	615	Școalele pentru oamenii în vârstă	725
Gazeta Trans. își serbează iubileul de 70 de ani dela înființare	467	Serbarea sfintei Sofii (Brașov)	692
Gimnaziul din Caransebeș	467	Serbători culturale	551
Internatul de băieți din Sibiiu	339	Sinodul de toamnă al districtului protop. gr.-cat. Ludoș	692
Jubileul „Gazetei Transilvaniei“	754	Soboarele bisericii române ortodoxe	311
La podmol	359	Țăranul și foile noastre	734
La răspântie	439	Teatru	567
La sate	432	Teatrul nostru	760
La școală	574, 583	Tinerilor	30
Legea românească	119	Țineți-vă portul	391
Limba românească	87	Toate plugurile umblă	215
Luminează-te, luminează-te	270	„Treime sfântă și nedespărțită“	75
Milă-mi de norod	63	Trimișii „Asociațiunii“	65
		Un cuvânt despre rostul tinerimii	546
		Vorbe	151
		Vrem calea adevărului	647, 695
		Zile grele	183
		Ziua învierii	264

Literatură:

Poezii.

Cântec de iarnă	59
Colindă (poezie)	794
Florile dalbe	805
Graiul neamului de G. Coşbuc	218
Inviere	263
La clacă	334
La întoarcere	455
La plug	273
Străinul	407
Poezii din popor:	12, 18, 109, 110,
	137, 154, 170, 185, 205, 289, 297, 354,
	385, 435, 448, 483, 512 531, 563, 580,
	612, 650, 643, 660, 675, 689, 724, 738,
	755, 738, 744 783, 814

Poveşti.

„Mamă unde-i Joiana“ de I. Pop- Reteganul	63, 77
Tata Pamfil, de Ioan Pop-Rete- ganul	236, 255
Săracă Nuţa lui Vasilie	279
Bătaia lui Dumnezeu, de I. Pop- Reteganul	283, 301
Surdul, de I. P. Reteganul	352, 368,
	385, 402
Bunea, de I. P. Reteganul	465, 481
Comoara fără noroc	602
Ursitorile	625
Povestea unei lăcaşi	639, 656
Povestea sticletelui	755

Povestiri moralizatoare.

Faceţi bine la oricine	186
------------------------	-----

Teatru.

Teatrul nostru	760
Achim Filăru (despre oameni şi datini) Monolog	568, 589
Achim Filăru (despre bătaia Fran- ţogului la Măiilat)	668, 681
Achim Filăru (Despre America) Monologul	745, 763
Achim Filăru (Despre Aşezăciune)	807
Din Anuarul X al Societăţii pentru fond de teatru român	756
Adunarea gener. a Societăţii pentru fond de teatru	740

Snoave.

Vorbe vesele	191, 513, 737, 762, 769
--------------	-------------------------

„Asociaţiunea“.

Adunarea generală	8, 44, 65, 596, 599, 628
-------------------	-----------------------------

Adunările despărţămintelor Asociaţiunii.

Desp. Bistriţa	468
„ Turda	468
„ Brad	468
„ Hida-Huedin	484, 548, 564
„ Haţeg	500
„ Becicherecul-mare	515
„ Sătmar-Ugocea	515, 548, 564, 769
„ Şimleu	515, 532
Adunarea desp. Sighişoara oprită	532
Desp. Sânmiclăuşul mare	532, 769
„ Haţeg	548, 784
„ Cluj	548, 564
„ Orăştie	548, 580
„ Sălişte	548
„ Torac	548
„ Zerneşti	548, 580
„ nou la Hălmagiu	596
„ Turda	596
„ Alba-Iulia	612
„ Beiuş	612, 769
„ Bocşa	612
„ Diciosânmărtin	612
„ Năsăud	612
„ Agnita	627
„ nou Aiud-Teiuş	643

Inceputuri de organizare mai teme- nică în

desp. Timişoara	769
„ Sânmiclăuşul-mare	769
„ Beiuş	769
„ Şomcuta	769
„ Sătmar	769
„ Lăpuş	769
„ Maramurăş	769

Prelegeri în despărţămintele Assoc., cur- suri economice, expoziţii, premii, concu- suri, cum şi unele prelegeri aranjate de alte reuniuni.

Ce e cu prelegerile la sate?	211
Nutreţ artificial	221
Prelegeri în desp. Agnita	228, 238, 785
„ „ Brad	228, 260, 451, 770

Anunțarea prelegerilor	243
O agentură harnică (din satul Vaca)	[244, 308]
Prelegeri în desp. Brașov	260, 292, [331, 372, 420, 372]
Prelegeri în desp. Blaj	327, 330, 356, [420, 756]
Prelegeri în Săliște	36
Prelegeri în Șimleu	51, 332
Prelegeri (îndrumare despărțimintelor pentru ținerea prelegerilor)	115
Prelegeri în desp. Beiuș	164
Prelegeri despre creșterea și folosul vitelor (în desp. Sibiiu)	175, 192, [203, 225]
Prelegeri în desp. Brad	186, 355, 387
Prelegeri în desp. Orăștie	332, 340
Curs practic de albinărit în Brașov	372
Prelegeri în desp. Mercurea	404
Premiu pentru cultivarea grădinilor școlare în desp. Brașov	372
Reuniunea rom. de agric. din comitatul Sibiiu publică concurs cu premii pentru scrierea de <i>monografiile ale comunelor</i>	372
Prelegeri în Șura-mică	436
Cursuri de vierit	451
Prelegeri în desp. Hațeg	452, 484
Soiurile mai alese de animale și îngrijirea lor (prelegere)	460, 479, [496]
Urmările beției (prelegere cu schiop-tonul)	556
Prelegeri în desp. Deva	580
Folosul stupăritului (prelegere practică)	606
Expoziție de copii în Ilimbav	628, 676
Expoziție de vite în Săcădate	628
Nobilitarea portului la Brad	676
Prelegeri în desp. Sibiiu	690
Expoziția de vite din Săcădate	691
Prelegere în Lunca (desp. Blaj) despre îngrijirea sănătății	756
Semne bune în părțile Hărtibaciului	771
Școala cu analfabeții în desp. Brad	770, 784
Prelegeri în desp. Orade	754, 770, 784
Prelegeri cu adulții în Geoagiu	785
Prelegeri la reun. meseriașilor Blaj	817

Tovărășii.

În jurul înființării unei tovărășii de asigurare a vitelor	68
Folosul asigurărilor, îndeosebi al tovărășiiilor pentru asigurarea vitelor	79
Asigurarea vitelor	110, 127
În chestia înființării unei tovărășii pentru valorizarea laptelui și a poamelor în Bran	147
Proiect de tovărășie pentru asigurarea vitelor	138, 159, 177
Tovărășiiile sau însoțirile:	
— rostul tovărășiiilor	247
— felul tovărășiiilor	268
— unde și când să se înființeze tovărășiiile	295
Tovărășiiile	338, 636
„Sămănătorul“ în Gherla	339
Însoțire pentru asigurarea vitelor în Tohanul-vechiu	356
Tovărășie de conzum și valorizare în Viștea-inferioară	404
Tovărășie pentru asigurarea vitelor în Bran	452
Reuniunea sodalilor rom. Sibiiu	500
Banca de asigurare „Transilvania“	596
Serbările reuniunii sodalilor rom. din Sibiiu	643, 653
Grânare bisericești	729
Statute pentru grânare bisericești	752, [769]
Adunarea generală a Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiului	756
Tovărășia centrală	726
Însoțiri pentru cultura și valorizarea iepurilor de casă	770
Scurtă dare de samă despre lucrările Reuniunii de agric. din comitatul Sibiiu.	815
Bănci.	
Fondul cultural al băncilor noastre	148
Numărul băncilor	515
„Solidaritatea“, asocierea băncilor noastre	644, 772
Despre bănci	711
Începutul și dezvoltarea băncilor populare în România	719
Numărul băncilor noastre	754

Economie.

Economie peste tot:

Să lucrăm mai cu minte	16
Slujbe sătești	32
Ce să nu facem?	34
Să ne deprindem cu lucrurile bune	202
Să înmulțim izvoarele de câștig	206
Ce e de făcut?	218
Un sfat poporului nostru	300
Cine mâneacă nu întuneacă	319
Domnul I. Calinderu și îmbunătățirea sorții sătenilor din România	350
Povestea pâinii	434
Îmbunătățirea sorții țaranului în România	727
Ce să facem la iarnă	736
Istoria unei pălării	764

Agricultură (lucrarea pământului):

Pentru ce nu e destul de trainică luțerna?	113
Îngrijirea pășunilor	113
Nutrețul artificial (prelegere)	221, 238
Stârpirea șoarecilor de câmp	290
Lucrările agricole în luna lui Maiu	335
Ogorul e piedecă a unei economii mai cuminte	367
Plugăria fără ogor	399
Mașinile în agricultură	401
Spor în urma ogoarelor	416
Starea sămănăturilor	436
Roadă acestui an	451, 516, 548, 612, 628, 772
Sămănatul și prepararea săminței și felurile moduri de sămănat	619
Gunoiul măestrit sau artificial	655
Lipsa de nutreț pe sama vitelor	686
Arături de toamnă	768

Cultura vitelor:

Lumină, aer și căldură în staul	66
Despre creșterea și folosul vitelor	175, [192, 208, 225]
Soiurile mai alese de animale și îngrijirea lor	460, 479, 496
Expoziție de vite	628, 691
Animalele cornte	731

Stupărit:

Un izvor de înavuție	186
Roitul albinelor	377
Roi măestriți în coșnițele de nuiele	400
Facerea roilor măestriți în coșnițele mobile	418
Îngrijirea roilor măestriți în zilele dintâi	431
Ce să facă stuparul în Iulie	447
Folosul stupăritului	606
Ce e de făcut toamna la albine?	622
Mașina de scos mierea	638
Păstrarea mierei	658
Vinul și oțetul de miere	673
Iernarea stupilor	687
Boalele și dușmanii albinelor	706
Unelte de stupărit	738
Coșnițele (stubele) de albine	777
Coșnițe sistem Dzirzon	812
Răspuns (procurare de coșnițe și unelte de stupărit)	786

Pomărit:

Un izvor de bogăție	195
Un metod greșit de a nobilită pomii	414
Ocularea pomilor	446
Cum se crește prunii din sămburi	452
Sămănarea sămburilor de poame	672
Altoi de vânzare	707
Pomăritul și foloasele lui	702, 722, 734, 749
Plantarea pomilor	768

Legumărit:

Cultivați legumi	381
Culegerea legumilor și păstrarea lor	688

Cultura viilor:

Vița de viie	81
Boalele și dușmanii viilor	129, 145
Peronospora și stropirea viei	321
Îngrijirea buților și a vaselor de cules, culesul, zdrobirea și tesucitul strugurilor	621
Vinul	703
Să luminăm poporul asupra trebuinței de a replantă viile	761
Cultura viilor	749
Rigolarea (desfundarea) locului pentru plantarea viilor	778

Meserii.

Dați-vă copiii la meșteșug	39
Ceva despre meseriași	560, 575, 592, [608, 622, 641]
Atelierul de odăjdii bisericești din Blaj	691
Fă bine neamului tău	739
Cărările vieții	503, 530, 544, 754, 735

Igienă.

Ce să mâncăm?	106, 123, 142, 161
Locuința omului	250
Sfaturi doctorești	347, 365, 805
Despre curățenie	388
Leac contra pelagrei	450
Bureții	493
Sfaturi doctorești	528, 542, 595
Curățenia și hrana	750

Din păcatele noastre.

Din păcatele noastre	103
Pizma	323
S'au schimbat vremurile	349
Țăranul român și străinii	444
Jurământul	476
Niciodată să nu ne perdem cum- pătul	510
Deprinderi rele	578
Slugărnicia	674

Scrisori către țărani:

(Despre felurite scăderi ce trebuie îndreptate)	13, 47, 92, 125, 158, 378, 634, 652, 671, 684, 700, 716, 731, 746, 761, 728, 767, 748, 802.
--	---

În contra beuturilor:

Inchiderea cârcimelor	228, 356, 388 [420]
Lupta împotriva beției în Norvegia	241
Primejdia beuturilor spirtuoase	274, [298, 316, 521, 556, 752]

Ilustrațiuni (icoane).

Vasile Alexandri	15, 27
La Pășune, de N. Grigorescu	31
Dorobanțul, de N. Grigorescu	41
Pe vârf de munte, de Grigorescu	45
Ciobănașul, de N. Grigorescu	63
Porturi țărănești în Casa națională	73
Regina Țării românești Elisabeta	81

Regele și Regina României	89
Cioban cu turma	93
La războiu	107
Prisionierii din Plevna defilând	121
Car cu merinde în războiul dela 1877	139
La pășune	157
Din chipurile bisericeii catedrale din Sibiu, de O. Smigelschi	171
Port din Bănat	187
Copiii premiați la expoziția de copiii din Apoldul-român	203
Principesa României cu copiii	219
În drum spre muncă, de Grigorescu	233
O româncă frumoasă	249
Clife din viața dela țară, de N. Grigorescu	265, 281
Dela expoziția din Apoldul-român	271
Două țărance pornind vesele la muncă cu carul cu boi, de N. Grigorescu	315
Cort țigănesc	347
Botez din comuna Șugag	361
Țărani din vama Buzeului	395
George Coșbuc	441
Iosif Vulcan	760
Nuntă țărănească din comuna Bou- țării inferioari (comit. Hunedoarei)	791
Horă țărănească (com. Hunedoarei)	799

Biografii și explicarea icoanelor.

Vasile Alexandri	14, 19, 36
Nicolae Grigorescu	36, 52, 67
Regina Țării românești	83
Regele și Regina României	99
Cioban cu turma, de N. Grigorescu	99
Defilarea prisionerilor Turci la Plevna	131
Car cu merinde în războiul din 1877	146
La pășune	174
Port din Bănat	186
Expoziția de copii din Apoldul- român	211
O româncă frumoasă	260
Clife din viața dela țară	265, 271, [281, 324]
George Coșbuc	449
Grigorescu Nicolae †	532, 536
Vulcan Iosif †	595
Papiu Ioan, membru al comitetului central al Asociațiunii †	660

Știri.

20, 36, 51, 52, 67, 68, 84, 100,
115, 131, 146, 164, 180, 211, 228,
243, 260, 291, 308, 324, 338, 355,
371, 372, 387, 403, 419, 435, 450,
467, 500, 532, 548, 595, 612, 626,
643, 660, 690, 707, 724, 738, 739,
756, 771, 772, 788, 769, 752, 784,
817.

Emigrări.

388, 436, 484, 692, 738

Dări.

Reforma dărilor 740

Bibliografie (cărți eșite de sub tipar).

Despre începutul neamului romă-
nesc, de Dr. I. Lupaș 20

Vierul român, de N. Iosif 324
Ingrijirea vinului, de N. Simulescu 708
Băncile populare în România, de
V. C. Osvadă 708
Numirile uneltelor de mână, in-
trebuințate la măsurit, bărdășit,
modelărie, căruțarie, strungărie
și sculptură, de Ioan Apolzan 739
Alcoolismul, de Dr. Iz. Marcu și
Stefan Roșian 740
Ingrijirea sănătății, de Dr. Ambro-
siu Chețianu 756
Călimdarul dela Cluj 786
Nepotul răsfățat, farsă de A. Kot-
zebue (traducere) 786

